

نومرو : ۱۰۹

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تله فون نومروسی : ۸۶۵

" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنه

اجتهاد

حریت فکریه یه خادم

هر هفته چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

۵ حزیران ۱۳۳۰

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین : ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره به

۱۱

بن کشفم ، نرده اولسم ...
 وطنی کورر کوزم .
 (آه ای وطن !) اوله جقدر .
 اولورکن ده اک صوک سوزم .
 کشفلرک اولسون فدا ...
 ای - وکیلی وطن سکا !

۱۲

بن کشفم . یوکسکله ...
 دیکه جکم بایراغمی .
 برکون البت باصه جنم ...
 حدودلره آیانغمی .
 بایراغمز جانمزدر ،
 قیزیل رنکی قانمزدر .

۱۳

بن کشفم .. دمیر کبی ...
 یاپه جنم وجودی .
 کوزمده قان .. دلدله کین ،
 کچه جکم حدودی .
 هپ برابر کچه جکنز ..
 واردار صوی ایچه جکنز !

نیم

روم تجارت مکتبده

روم تجارت مکتبی زیارت ایتک چوقدن بری
 آرزولرمندندی . بیر هفته اول مکتبک مدیرینه بو آرزوی
 یازدم ، دونکی بازار کونی آلا فراغه ساعت دورتمده مکتبی
 زیارت ایتیه دعوت اولوندم ، آرقاداشمله برابر کیتدک .
 نازک ومدنی قبول طریزه استقبال وقبول اولوندوق .
 اجتهادک وصاحبک حق ووظیفه سی علم ساحه سنده
 سربست بولونماق ، سیاست ساحه سنه آدیم آتماقدور .
 ذاتاً سیاسیات ، عرضیاتدر [غرضیات دکل] . اولین
 سببلر دکلدر . سیاسی حادثه لر ، بیر طاقم اجتماعی ،
 عرقی ، اعتقادی عامل لرک ، نتیجه سی ، یکونی دیمکدر .
 سیاست عالم وامورنده بیر ملت هر نه صورتله اولورسه
 اولسون چوق موضوع بحث اولدینی واولاجانی زمان
 علم اهلنک علم واطلاع نامه وظیفه سی اوملتک روحنی ،

۵

بن کشفم ، مقصدی .
 ملتک هر فردی طانیر .
 فقط یی یابانچی کوز .
 بر دربدر سیاح صانیر
 چالیش . طورمه ... کشف سنک ،
 تنبلکدر باش دشمنک .

۶

بن کشفم ، ییلدیرملر ...
 یاغسه دونم یاغمور کبی .
 کشفلری قورقودمه ماز .
 بورا .. چاور .. طوفان .. تیپی .
 کشف نفر .. باصدیفک یر !
 وطنکدر .. خدمت ایستر .

۷

بن کشفم ، بوش طورامام .
 طولاشیرم طاغی طانی .
 کزن ، قوشان کشفلرک ...
 اوغراغیدر هر صو باشی .
 کشف چالیش ... مملکتی .
 یاب جهانک بر جنتی .

۸

بن کشفم . قارنجیه یی ..
 اینجه مکتدن پک قورقارم
 فقط وطن دشمنی
 دیشلرمله پارچه لارم .
 وطن ! کشف چوقفلرک .
 دائم سنک خدمتکارک .

۹

بن کشفم ، دوشنلرک ...
 دایاناجق دکنکیم .
 حدودلرده وطنمک .
 اک صادق بر کوپکیم .
 کشف نفر کوزیکلی آج ...
 وطن آجیق کوزه محتاج .

۱۰

بن کشفم ... وظیفه یی ،
 عالی ، بیوک ، حق بیلیرم .
 (یورده خدمت) وظیفه مددر .
 بن بونکله مفتخرم .
 کشفلرک حق دو یغوسی .
 انجی بودر : یورد قایغوسی !

مکتبک دورت سنه دن بری مدیرلکنی ایضا
ایدن پایا زاخاریو افندی آنته دارالفنوننده یتیشمش ،
بالاخره آلمانیاک (مونیخ) و (لایپزیغ) شهرلرنده
وبونلرک تجارت مکتبلرنده معلومات ومشهوداتی اکیال
وتزیدد ایتشدر . مکتبک مدیری فرانسیزجه ، آلمانجه
کوزل تکلم ایدیور . [تورکجه بیلیمه یور .]

مکتبک وارداتی ، مدیرینک افاده سنه نظرآ ،
طلبه دن آلیان اجرت لردن عبارت در .

مکتب سکر صنف اوزرینه در . ومنحصراً لیلی در .
سنوی اجرتلر 60,55,45,40 عثمانلی لیراسی در .
بویاره مقابلنده ، طلبه تحصیل ایدر ، یمک یر ، مکتبه
یاتار ، قالقار .

مکتبک اداره سی پاتریقه خانه نک نظارتی آلتنده
بیر قومیه épors نک آلتنده در .

مکتبک عالی صنفلی ایکی شعبه یه آیریلیر . بونلردن
بیری غیر تجاری علوم عالیه ، ریاضیات عالیه ، فلسفه الخ .
تحصیل اولونور ، دیکرنده تجارت ، بانقه علملری تحصیل
اولونور . بیر قسمی فرانسیزجه بیر قسمی روجه اولان
« پروسپه قتوس » ک فرانسیزجه قسمی اوقود یغمز
پروگرامه باقیلیرسه بانقه تأسیس واداره ایتک بحثه
فوق العاده اهمیت ویرلدیکی کورولیور . (پروسپه قتوس) ک

57 نجی صحیفه سنده ویر بانقه تأسیسی Etablissement
d'une Banque عنوانلی بحثی یک زیاده دقتی جلب ایدر .
7 نجی و 8 نجی صنف طلبه سی هر هفته ایکی ساعت
بیرلشدیریلیر ، برانقه تشکیل ایدرلر . وبوبانقه ده طلبه نک
صیره ایله بر قسمی مأمور دیکر قسمی مشتری رولینی
اجرا ایدرلر . بوبانقه ، حقیقی برانقه نک بوتون قسملرینی
محتوی بولنور ، قاصه ، حساب جاری ، الخ . حاصلی
بوتون قسملر موجوددر . مشتری رولنی اجرا ایدن
طلبه مختلف دولترک پاره لرندن ، تجارت وبانقه حصه
سندلرندن کتیرلرلر ، بانقه دفترلرنده معاملهلر اجرا
اولونور . هر طلبه بانقه نک هر شعبه سنندن ، هر قسمندن
کچر ، اک کوچ حسابلری یاپار ، فائض مرکب حسابلرینی
بولور . « اصول دفتری » مهم یر اشغال ایدر . تجارت

قافاسنی دوغوران و بسله ین اجتماعی ، عرقی ، اعتقادی الخ
عامل لری تتبع ایتکدر .

دونکی سفر وزیرتم ایشته بویله بیر علمی واجتماعی
ملاحظه نک سوقیه اولمشدی .

هکبه لی آطه نک دلنشین ، هوادار و حاکم بیر موقعنده
بولونان « روم تجارت مکتبی » 1831 تاریخنده ، باطریق-
خانه نک قراری وحکومت عثمانیه نک مساعدده سی ایله
تأسیس اولونمش . مکتبک مدیری « پایا زاخاریو »
مکتبک تاریخنه دائر خایلی معلومات ویردی . 1831
سنه نه قادار بوموقعده ایکی کوچوک کلیسا وبوکلیسارک
اطرافنده اخشابدن پاییولر واردی . کلیسالر ایوم ،
مکتبک واسع حاویلسنک بیر طرفده قالمشدر . وتماماً
محفوظدر . پاییولنلرده راهبر اقامت ایدرلردی .
1831 ده بوراهبر بورادن قالدیریلدی ، یادکار اولاراق
تک بیر راهبر براقیلدی . دیشاری یه اوغراتیلان راهبر
افندیلرک یرلرینه روم تجارت مکتبی طلبه سنه درس خانه ،
طعامخانه ، یاتاقخانه ، لابوراتور یاییلدی . بوصورتله بویوک
بیر تکیه عیسوی بویوک اولاجاق اولان کوچوک بیر
تجارت مکتبه تحویل ایتش بولونیوردی . اوزمان مکتبک
قابلا دینی ساحه 900 متره مربعی ایدی . شیمدی بالذات
کور دیکم پلاننده مکتبک قابلا دینی ساحه 2780 متره
مربعی در .

تربیه بدنی یه ، فوت بول و سائر ژیمناستیک درس خانه سی
مقامنه قائم اولان و دکرزه ناظر ، مکتبه متصل ، غایت
لطیف آناجلر اره سننده ، تسویه ایدیش اولان 1500
متره مربعی قادار بیر ساحه دخی مکتب بناسنک ساحه سی
خارجنده ومکتبه مربوطدر .

اورمانلر آره سننده ایکی خسته خانه سی وار . بیر
طیب ایله بیر خسته باقیچی خانم بویکی خسته خانه یی
اداره ایدر . 1831 تاریخندن شیمدی یه قادار مکتبه
3640 شاگرد کیرمش و دیلوما آلمشدر . بونلرک جمله سی
رومدر . روم اولمایاراق بیر قاچ انکلیز طلبه کیرمش .
بونلرک ده مقصدی علم تجارت تحصیل ایتک دکل روجه
اوکره نمک ایمش . شیمدی مکتبه یوزاللی دو قوز طلبه
موجوددر .

یازی خانه لریڼک بوکون معامله لری عملیاً اوکړه نیلیر .
بورسه معاملاتنک بوکون سر و صفحه لری دریندن درینه
مطالعه ایدیلیر . تجارتخانه آچاق ، صاماق ، آماق ،
تجارت سیاحتی اجراسی ، قومیسوخیلق ، حاصی اخذ
واعطانک ، بانقه جیلنگ کسب وکارک بوتون تفصیلاتی
عملی ونظری تعلیم اولونور .

صنایع نفیسه دن ، موسیقی ، رسم ، اصول رقص
آیرجه بیر اشغال ایدیور . هیکلتراشلق مقدماتی کورولیور .
موسیقی دن بیانو ، کان ، ماندولین تعلیم اولونور . دانس
صالونی واسع و هوادارد . یمنک صالونی نظیف ویشیللک
ایله محاطدر .

لابوراتوار بر تجارت مکتبی ایچین کافی مکملیتده در .
مکتبک بر قسمی کیمیخا ده واقع اولان بیر اشتعال
نتیجه سی اولاراق یانمش . فقط مکتبک بناسی اوزده رینه
(یا حافظ) لوحه سی رینه عثمانلی سیغورطه شرکتی لوحه سی
آسیلمش اولدیغندن مکتبک یانان قسمنک یکیدن یاپیلما سی
ایچین لازم اولان پارهی سیغورطه قومانیاسندن آلمشیر .
بزم بش میلیون عثمانلی لیراسی قیمتده اولان چراغان
سراینک سیغورطه لی اولماماسی یوزندن دومانه وکوله
منقلب اولوب کیتمش اولماسی انسان ناصل یانه یانه تخطر
ایتمه یه بیلیر ! . . آه بزم کورجه توکلز ! آه بزم کور
توکلز !

مکتبک هواسنک ، مکتبده کی اصول تغدیه وادمانک
ایلیکی سایه سنده 40 سنه ظرفنده طلبه دن آنجاچ اوچ افندی
وفات ایتمشدر .

شیمیدی یه قادار بو (روم تجارت مکتبی) ندن
دیپلوما ایله چیقان کیمسه لردن بویوک بانکرلر ، تاجرلر
یتیشمشدر . بوکون آتنده (آتیه بانقه سی) نک بان
مدیری موسیو Eliaco بو مکتبک محصولی در .

بو مکتبک اسکی طلبه سندن اولان موسیو « آروانتیدیس »
مشهور بانکردر و غلطده بوبوک په ترول تاجری در .
انکله تره نک (مانجسته ر) شهرنده بویوک تاجر اولان
(نیقولا قونیادیس) ، و بوکون از میر معوثی (سیمون
اوغلو) ینه بو مکتبک دیپلوما لیلرندن در . مکتبک

درس خانه لری کزرکن دیوارده جغرافیای زراعی خر-
یطه سی نظریمی چاغیردی . کره ارض اوزده رنده نه قادار
دولت و مملکت وارسه بونلرک جمله سی ، محصولات
ارضیه لری اعتباریله نظره آلینمش مثلاً رومانیانک
دوبریجه سی اوزده رینه بوغدای ساحه سی دینمش مصره
باموق مملکتی دینمش بزم آناتولومزی آردم . فرانسه ده
طبع ایدیش اولان بر خریطه ده آناتولونک اوزرنده عیناً
شویازیلری اوقودم : Pays de culture mal exploité
که « فناایشله تیلن ، استفاده ایدیله سی بیلیمنه یین زراعت مملکتی »
دیمک در . بوزیارتی ، بو ترصد علمی یی مسلمان لرو تورک لرایچین
یادیم . تفوق ، زردن کلیرور . قوت زردن کلیرور ، کورمک
و کوسترمک ایسته دم . بزم الکیزیده بغضم کندی تابل لکمز
کندی جاهل لکمز ، کندی کور تعصب مزدر . بو آداملر
بوندن سکسان بش سنه اول تکیه لری تیجارت مکتبلرینه
قلب ایدیورلر ، مسکین عاقل راهب لری یول ویر-
یورلردی و بونی رئیس روحانی اولان پاتریق یاپیوردی .
بو بویوک برعبرت یری در . و بو خصوصده چوق سوز
سویله مه یه لزوم کورم . اکلایان بو قادارلده آکلاره
آکلامق ایسته مه یین ایچین آکلامق چاره سی یوقدر .
شومندوفرله کیده نه اوکوز آرا به سیله یتیشیله مز ، نه یایسه ق
یتیشیله مز . بوندن ایکی سه اوله کلینجه یه قدار اوقاف
بنالرک سیغورطه یه ویریله سنه باب مشیخت مساعده
ایتمه یوردی و بونی شرع شریفه مخالف بولیوردی .
« ولاتلقوا بأیدیکم الی التهلكه الخ » آیتنک بویوک وپک
مدنی معناسی اکلایان ویا آکلامق ایسته یین فافا یوقدی .
کرک که بوکوز قاقاقلری آرتق کوز بیکلریڼک اوزده رندن
یوقاری چکیلیمک احتیاجی دویسون !

غائب ایتدیکلر مزک چوقلغیله برابر قالانلر مزینه ،
له الحمد ، پک چوقدر . فقط (جغرافیای زراعی)
خریطه سنک دیدیکی کیی بر زخیره آنباری اوزده رنده
آچلغندن ثولن و بیر اوچ بغدای دیله نن آدمک حال
و وضعیتده یز ؛ بزم نه اکسیکمز وار ؟ نور و نار مزندن
باشقا نه اکسیکمز وار . مه زوپوتامیا دینیلن الجزیره نک
وقتیله ، یالکنز باشنه سکسان ملیون نفوس بسله دیکنی

تبعات ادبيه

سلطان جم

۸۸۷ سنه سنك جمادى الاخر اسد دن ۲۷ ذى الحجه سنه قادر

مباني

ردوسدن شوالیه لرك دونماسیله عودت ایدن مهتدی
 سلیمان کھی ده افندیسنه دینک دشمنلریله برلشمه مسنی ،
 اولره التجا ایتمکدنسه مصره تکرار عودت ایتمه سنی ،
 بر طاقم مقاصد خفییه بناء ذات نجابتناهیله رینه مالک
 اولمق ایچون کفارک کوستردیکی تمالک واستعجالی نظر
 اعتباره آلمه سنی رجا ایدیور ، فقط سوزدیکله ته میوردی .
 جم مغلوبیتک آجیسیله ، تعقیباتک شدتدن متولد
 هیجانات متعاقبه ایله ، عزت نفسنده کی مرارت بی انصاف
 ایله دوشونه جک بر حالده دکادی . « دگزه دوشن بیلانه
 صاریلر » ضرب مثلی نك احتوا ایتدیکی حقیقت مؤله اودقیقه
 لرده اونک سیاسنده ، موجودیتده تمامیه اوقونیوردی .
 کوزلرینی یالکیز بر شی بورومشدی ؛ ردوسه کیتمک ،
 شوالیه لرك معاونتیه روم ایلیه کچمک ، هر نه اولورسه اولسون
 بودفعه سلطان بایزیدی دوشورمک یا خود اولمک ... سلیمان
 کبی بر قورقاک مطالعایتیه عزمندن دوزمیدی ؟ ..
 باخصوص استاد اعظم دوبوسونی تقریباً اوچ سنه اول طانیش ،
 اونکله نازک ، عالیجناب ، پر حیات بر معارفه سیاسیة
 تأسیس ایتمه مشمیدی ؟ .. او خاطره یی اونو تمق ، کندیسنه
 معاونت ایتمه مک ایچون دوبوسون بر جانوار اولمیدی .
 مهتدی سلیمانی دیکله مه دی : دشمن کیلرندن کله جک
 خبره انتظار ایتدی . بر آرزو گرا « دون آوادور دوزینقا »
 شوالیه لر مجلسنک مکتوبلرینی تقدیم ایتدی ، چکیلدی .
 جم مکتوبلرک مندرجاتنه واقف اولور ارماز اوتوزیدی
 کشیدن عبارت اتباعیه قره مان قالیوتی براقدی .
 دون آلورونک چکدیرینه قایققلرله یاناشدی . طوپلر
 آتیلور ، ترامپه تلر چالینیور ، شهزاده بر پادشاه مخلوع
 کبی سلاملانییور ، آمیرال ایله ضابطان اوکا امید وقوت
 ویره جک هر شیئی ایفا ایچون بر برینه رقابت ایدیوردی .
 جک قلبی بر ثانیه آمال بی پایان ایله ضولدی . طالعنک

تاریخ لریازار . بو ثروت و زراعت منبع لری اوروپائی
 بیر « مه تود » ایله تدقیق اولونسون . خانه سنک بر
 گوشه سنده بیر دسته یوزلاک بانقنوط اونوتولمش ، دیگر
 بیر اوطه سنک طاوان آلتنده آلتون کولچه لری ، آلتون
 چوبوقلری ، طوز و طوپراق ، اسکی پوسکو خالی
 وکجه آلتنده قالمش اولان وبونلری آرامای ، بولمای
 بیله مه یه رک خانه سنی ترهین و آغر فاضلر مقابلنده بورج
 پاره آریان بیر کیسه نك حانده یز . بونلری آریوب
 میدانه قویماق واستفاده میدانه چیقارماق ایچین کوچوک
 بیر مبلغ صرف ایتمک توصیه اولونجه آمان پاره صرفندن
 بحث ایتمیکیز دییورز . حالبوکه بزم فقیر لکمزی دوغان
 و یاشاتان ایشته بو قاندر ، ایشته بو قافامزدر . روم ملت ،
 کوزمه لی ، تجارتیه ، صنایعه ، بائقجه یلغه ناصل حاضر لانیور
 ونه زماندن بری حاضر لانیماه باشلامشدر . بنم اعتقاد بجه
 ملیت جریانی تفوق مجراسنده ، علم بجه ، بدن قوت بجه ،
 دماغ قوت بجه ، ثروت قوت بجه ، تجارت قوت بجه ، نفوس
 قوت بجه ، صحت عمومیه و ثروت عمومیه قوت بجه تفوق
 مجراسنده ادامه واحیا ایتمه لی یز . بوندن اوچ سنه اول
 « صامسون ی روملر صاتین آلیور ! » عنوانلی مقاله یی
 یازان بن ایدم . « صامسونده دفتر خاقانی معاملاتنک یوزده
 سکساتی تورک طرفندن صاتیلان و روم طرفندن آلتان
 ترلا و املاک تشکیل ایدیور » دییه رک ینه بو (اجتهاد) ک
 صحیفه لرنده باغیران بن ایدم .

آماسیه ده عطا بک [حمزه بک دکل] کونینک
 Zimmermann اسمنده بر موسوی آوستریالی نك آلنه
 کچدیکنی و علی التدریج آناطولونک ده آوستریالی موسوی لرك
 آلنه کچه جکنی و او زمان تورک آنجا ق قومره اوینماق
 قالا جغنی و شیمیدیدن و بغایت شدتله کوز آچماق و او ز آچماق
 لازم کلدیکنی یازیورم . بزیا زماق موقعنده یز . یاپماق
 موقعنده اولاندرده یاپماقده تأخر ایتمه سینلر !

دوقنور عبدالله هودت

علی کامی بک طرفندن ترجمه ایدیلن « گوته » نك شاه
 اثری « وهرتر » « اجتهاد » کنبخانه سنک ۳۷ نجی نومروسنی
 تشکیل ایتک اوزره کتاب حالنده طبع اولوندی . بر ایکی کونه
 قادر توزیع اولونا جقدر . فیماقی ۵ غروشدر .